

Olimpia Mitric, *Cartea românească veche în județul Suceava*, vol.III și IV, Suceava, 1994, 1995, 168 p.; 269 p.

Autoarea din Suceava încheie un dificil periplu de cercetare ce a necesitat un îndelung travaliu de investigare și studiere a cărții vechi românești din județul Suceava, periplu concretizat prin apariția ultimelor două volume deosebit de utile pentru studierea istoriei acestui tip de cărți.

Volumele I și II atrag atenția prin vechimea cărților descrise, volumele III și IV se impun prin diversitatea și valoarea documentară a însemnărilor marginale conținute în cărțile catalogate de autoarea acestei lucrări.

Volumul III descrie 94 de titluri (XCII-CLXXXV), în 546 exemplare (nr.528-1072), volumul IV descrie 173 titluri (CLXXXVI-CCCLVIII) din primele trei decenii ale sec.XIX, în 761 exemplare (nr.1073-1839).

Parcurgând însemnările marginale ale cărților semnalate de autoare putem reconstitui un crâmpei din mentalitatea veacului XVIII românesc, mentalitate încă neatinșă, în straturile populare, de raționalismul și indiferentismul religios occidental, românii acordând religiei și cărții religioase importanța meritată. Ilustrăm această apreciere printr-o însemnare de pe un Triod din 1777.

"Această sfântă Treod este a Sfetî bisărice a lui Sfetî Neculae și este cumpărat de tot satul și de mulți străini..." (vol.III, p. 55).

Însemnările marginale recrează și universul social de secol XVIII, conturându-se activitatea cărturarilor locali - nu neapărat preoți -, a monahilor, a diecilor, învățătorilor și cantorilor din acea epocă.

Autoarea folosește tehnica de redactare a materialului din volumele precedente, arătând că tipăriurile înregistrate sub nr. 1145 și 1827 (vol.IV), pot fi considerate contribuții la celebra *Bibliografia românească veche*. Grija autoarei se manifestă și în direcția prezentării cât mai judicioase a materialului pentru cititor: "În vederea creării unei imagini mai complete a valorilor bibliofile aparținătoare zonei, în ultimele două capitole, am trecut în revistă, potrivit intențiilor prezentate în studiul introductiv din primul volum, exemplarele cu circulație în județ, păstrate în bibliotecile din țară (13 titluri) și exemplarele atestate documentar în județ (68 titluri), neidentificate astăzi de către autoare" (vol. IV, p. 3). Apariția volumelor recenzate prezintă o dublă importanță pentru cultura noastră.

1. Importanță documentară, de depistare și catalogare a izvoarelor, într-o istoriografie română ce nu a reușit o inventariere și publicare în ediții critice a izvoarelor nici în sec. XX, acest fapt constituindu-se într-un handicap enorm în raport cu alte istoriografii.

2. Importanță literar-istorică, însemnările marginale mai sus menționate putând constitui piese de bază pentru redactarea unei eventuale istorii a mentalităților, domeniu de asemenea retardat al istoriografiei românești.

În concluzie, publicarea acestei lucrări oferă specialiștilor un util instrument de lucru și o paradigmă pentru eventuale cercetări ulterioare asemănătoare.

Florin Pintescu